

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Den døde Klode

Citation: Drachmann, Holger: "Den døde Klode", i Drachmann, Holger: *Samlede poetiske Skrifter*, 1906-1909, s. 389. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann05tom-shoot-workid56958/facsimile.pdf> (tilgået 30. november 2021)

Anvendt udgave: Samlede poetiske Skrifter

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

De kom og bød mig.

De kom og bød mig Tvivlens Sværd
 Og Spottens skarpe Lanse;
 Nej Tak for saadan Ledingsfærd,
 Saa heller Letsinds Danse!
 Hun kiltred op sig, under Sang,
 Gudinden, højt paa Marken
 Og sprang for mig, som David sprang
 For Israels Folk om Arken.

Jeg gav min Tid, jeg gav mit Guld
 Den skønne Bajadere;
 Hun løb fra mig med Barmen fuld,
 Og aldrig saas vi mere;
 Hun vinked med den Haand saa hvid
 Og skjulte Barmens Ynder:
 Du bliver kun til evig Tid
 En Drømmer, ej en Synder!

Den døde Klode.

Syg var jeg — af at se paa Tidens Masker;
 Selv mine Venner havde disse Miner,
 Fortrukne, trætte, sørgeligt nedstemte,
 Spødisk smilende, med Smertens Brod derinde, —
 Det var en dødsdømt Slægt, som med et Opbud
 Af Vilje spilled rask paa Scenens Bædder,
 Og med Bravour det rakte Bæger tømte ...

Syg sov jeg ind. Og det blev Nat; jeg drømte. —

Du traadte til mig hen og lagde Haanden,
 Den smalle, stærke Haand, her paa mit Bryst;
 Du trængte, sagde Du, selv til den Trøst,
 Som ligger i at drømme!
 Du saa' paa mig med denne Blikkets ømme
 Forstaaelse. Vi havde fælles Moder,
 Erfaringen; Du nævned mig din Broder.

Jeg svøbte Kappens Flig om dine Lemmer;
 De fristed mig ej længer ved en Pragt,
 Som kunde være selv Kythere bragt
 I Offer, da hun endnu Offer fordred;

Imellem os var Afskedsordet sagt,
 Vi stod her, støttet til den større Magt
 Som verdens Sjæle sikkert Lejde lover,
 Naar Hjertet vaager og naar Attraa sover.
 Vi steg igennem Nattens stille Hav,
 Hvor Verdens Tanker som en Tangskov groede
 Dybt fra den mørke Bund, opefter, op; —
 Vi fulgte hver en Stamme til dens Top,
 Og standsed øverst ved en uddød Klode.

Dér laa den, baaret af den store Sø,
 Med dæmpet Lys hen over nøgne Strande,
 Og dæmpet slog imod den øde Ø
 Som Aanders Hvisken Havets dybblaa Vande;
 Kun denne Lyd, ej anden, vi fornam,
 Ej nogen Flyver, vild saa lidt som tam,
 Strøg kredsende hen over Strandens Flade,
 Og Busken, som paa Brinken ensom stod,
 Ej svagest Susen fra sig høre lod,
 Ej mindste Raslen i de zinkgraa Blade.

Vi steg i Land og vandred over Sandet
 Igennem Klippers Pas dybt ind i Landet,
 Og stedse gik vi tavse, Haand i Haand;
 En Kirkegaard! — det var, som om forbandet
 Den hele Klode ved et Tryllesprog
 Med Seklers Vægt paa Sarkofagens Laag
 Laa som et muldnet Lig med Støvet blandet.

I Stedet for de løvrig-friske Lunde
 Med Skærm for syge, Stier for de sunde,
 Saas tørre Tidsler kun og Tjørnekrat;
 I Stedet for de kvægopfyldte Vænger,
 Hvor Pigen synger muntert ved sin Spand,
 Saas vidt og bredt det øde, gule Sand,
 Hvor Kiselskærven har for Foden Flænger.

Og der laa Byer her. Uhyre Tomter
 Af svundne Slægters Boliger sig strakte
 Langs brede, dybtøpkørte Veje hen;
 Grus over Grus — en enkelt Søjle rakte
 Sig som et Angstskrig af en Digtets Pen,
 Et Udraabstegn, i Luften op og nød
 Det vide Syn af Tomhed og af Død.

Vi aanded, stod og gik kun blandt Ruiner,
 Og Geres Stumhed stemmed for vor Tale,
 Og Minder, som vi tænkte længst i Dvale,
 Fik Liv af denne Død omkring vor Fod;
 Tæt klynget til hinanden var vi standset,
 Vi skjalv, og under Sukke søgte Øjet
 Mod Øjet ind med Spørgen; og saa bøjed
 Vi bort os. — Var det Svaret, vi forstod?

Men hist fra Tomten mellem Kapitæler,
 Halvknuste, tæt af Ukrudt overskygt,
 En Stemme hæved sig, en Sangfugls Stemme, —
 En Nattergal i Gruser havde bygt;
 Den lod sin Trille dirre for vort Øre,
 Og dybt i Hjertet bored sig dens Klang;
 Vi *maatte* høre,
 Hvad os den døde Klodes Ekko sang.

„Se, det var alt saa saare godt en Gang;
 Alt aanded Virksomhed, alt aanded Liv,
 Der var ej Tvedragt, var ej Kiv;
 Hvor Kilden sprang, tog Mennesket sin Bolig;
 Og Bækkens Strøm skød fremad tyst og rolig,
 Dens Vover lullede Glutten i sit Svøb,
 Dens Smaasten fryded Børnene, som krøb
 Omkring og jubled ved hver Skat, de fandt,
 Mens Moderen i Græsset sad og spandt.

Men blandt det fundne var en Diamant.

Og Faderen kom hjem fra Dagens Gerning;
 I Afstand alt lød Stemmer ham i Møde,
 Han hørte dem, de klare, friske, søde,
 Med Lokketoner som Smaafluglens Røst:
 Dér laa hans Hjem, dér ventede Ardens Trøst,
 Dér ventede ham den endnu større Lykke,
 Sin Viv, den ømme, til sin Favn at trykke,
 Dér vilde Lejet med sin Ven hun dele,
 Naar Solen bly bag Skoven daled ned:
 Dér ventede ham det navnløst store Hele,
 Hvis mindste Del har Liv af Kærlighed ...

Hun viste Stenen ham; han tog den til sig.
 Hun greb hans Haand: Nej, Kære, denne vil jeg

Beholde for mig selv; alt andet faar Du,
Kun denne øj; den er saa smuk — forstaar Du?

Den første Strid opstod, det første Møde
Imellem vil og vil; men ingen søde
Omfavnelse forkorted denne Nat
Og jævned Trætten. Og da Morgnen kom,
Var Pladsen dér ved hendes Side tom.

Han havde Hjemmet med sit Fund forladt.

Den fristed ham, den skære, sjældne Skat,
Den ægged ham — til Vanvid fast — den blanke,
Vidunderlige Genstand med sin Brydning
I tusind Gaaders Tegn, men uden Tydning
For et Naturbarns knapbegrænste Tanke;
Han følte skælvende sit Hjerter banke,
Mens bort han hastede som paa Tyvens Fod,
Og, snublende for Træstød og for Rod,
Beständig skar i Øjet ham det skønne,
Blaa, gyldne, røde, ætherklare, grønne
Foranderlige, straalende Klenod.

Han kom blandt fremmede, de saa' hans Fund;
Da tegned Træk sig straks om deres Mund,
Som spaaed ilde ham; og næste Nat
Var Manden død, og røvet var hans Skat.

Fra Haand til Haand den vandred. Hvor den kom,
Opstod Begær, Forfølgelse og Dom,
Død, Drab ved Pil, ved Økse, Gift og Strikke;
De reves om den, og de hejmed ikke
For de, oprevne ved den skjulte Magt,
Som var i Stenens Straalebrydning lagt,
I Hobetal paa Marken saas at ligge.

En sælsom, mystisk Vekselvirkning denne:
Mens Liv og Gods fik brat for Skatten Ende,
Saa fødtes Liv og Magt ved Stenens Kræfter;
Der knejste stolte Byer, hvor man saa',
I Dal, paa Bjerg, langs Flod, ved Havet laa
Slægtminder for den Slægt, som fulgte efter;

De graved, mured, bygged, stabled op
 Kasteller, Borge, Templer, fra hvis Top
 Kridhvide Guder raged mod det blaa,
 Mod Himlen, som de mægted ej at naa.

Og over alt skød Stenen Straaler ind.
 Og Slægten saa' sig ør paa dem og blind,
 Magtlysten, grusom, jagende som Vandet,
 Der styrter frem og frem og vil ej andet
 End gribe fat og drage ned sit Bytte,
 Der opstod Vaabenmærket: Egennytte;
 Og hver Gang Ordet *Kærlighed* blev dannet
 Og skulde hverve Stridsmænd sig imod
 Den vilde Strøm, saa skyfledes det, blandet
 Med Siam og Dynd, bort af den stride Flod.

Det var en Magt, en sejrrig, men forbandet —
 En Dæmon var det straalende Klenod.

Saa sank i Lejet Slægtens stærke Strøm.
 Hvor forhen alt var Daad, blev alt kun Drøm.
 En tung, uvirksom, gavnløs Liggen-stille
 Langt fra den forhen vidtoprørte Kiide.
 Fra Skyen gød sig ingen Dug i Dale,
 Fortært ved egen Brand, foruden svale
 Regnbløde Strømninger, laa Slægten hen,
 Og blege blev dens Kvinder, Børn og Mænd.
 De vilde bede — bede? mon til ham,
 Stridsguden? Ak, i Tidens Løb var tam,
 Udmarvet og udglattet Guden blever;
 Der var for meget om og for ham skrevet,
 I Hjertet stod han ej, i Bøger kun:
 En Automat med Strimler af sin Mund,
 Hvorpaa var Ramser, Bud og Bønner blandet,
 Et Tretal i et Eital ud og ind,
 Et vagt og svagt og søndret Bogstavspind,
 Et magert Husraad kun — og intet andet.

Og i sin Nød greb man til Stenen atter.
 Hvo fatter
 Forfærdeisen? Man saa' et sortbrændt Hul,
 Hvor Diamanten laa. Den var — et Kul.